

دریچه

(گزیده متون نظم و نثر فارسی)

عاطف طهماسبی، گرکانی

شماره نشر: 1-3-99567-622-978

چاپ اول: ۱۳۹۷

سرشناسه : طهماسبی گرکانی، عاطفه، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور : دریچه (گزیده متون نظم و نثر فارسی)/ عاطفه طهماسبی گرکانی.
مشخصات نشر : تهران: هویر، ۱۳۹۷.
شخصیات ظاهری : ۲۰۰ ص.
شابک : 978-622-99567-3-1 ۳۲۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی : فیها
موضوع : ادبیات فارسی -- مجموعه‌ها
موضوع : Persian Literature -- Collections
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۷ ط۴۰۰/۵PIR
رده‌بندی دیویی : ۸۰۰ف۸
شماره کتابشناسی ملی : ۵۳۵۸۷۶۷

دریچه

(گزیده متون، نظم و نثر فارسی)

عاطفه طهماسبی گرکانی

ناشر: هویر

طراح جلد: بهرام قربانعلی

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۳۲۰۰۰ تومان

حق چاپ صرفاً برای مؤلف، محفوظ می‌باشد.

پست الکترونیکی: a.tahmasbi@ut.ac.ir

ISBN: 978-622-99567-3-1

یادداشت مؤلف

هزاره جدید در حالی آغاز شد که هر گوشه جهان، به نوعی درگیر جنگ و بی‌عدالتی بود. دور شدن از معنویات، هنر و ادبیات، دلیل اصلی نابسامانی‌های دنیوی هستند؛ زیرا پالایش و تزکیه، مهم‌ترین دستاوردهای هنر والا می‌باشد. آدمی در دنیای مدرن، روزبه‌روز بیشتر به سمت ماشینی شدن پیش می‌رود و از هنر و ادبیات دور می‌شود. در چنین شرایطی، مهم‌ترین راه رسیدن به آرمان جامعه اخلاق‌مدار، استفاده از اندیشه حکیمان و ادیبان و بهره‌گیری از متون بازمانده از آنها می‌باشد تا هدف از خلقت و جایگاه اصلی و والای آدمی در جهان آفرینش را به او یادآور شود و او را از اسفل‌السافلین مادیات به اعلیٰ رجات معنویات، رهنمون سازد.

در این کتاب تلاش شده است که برخی از متون نظم و نثر پارسی که از معروف‌ترین و تأثیرگذارترین قایم‌های ادب ایران‌زمین بوده‌اند، گزینش شود تا معرفی‌گونه‌ای باشد بر گنجینه بی‌منتهای ادبیات پارسی. در این زمینه باید اذعان داشت که به دلیل گستردگی منابع، بسیاری از متون، در این مختصر نگنجدید و به ناچار از آنها چشم‌پوشی شد.

این کتاب در سه بخش تنظیم شده است:

بخش اول، شامل پنج فصل است: خاستگی و ضرورت ادبیات، پیشینه ادبیات فارسی، نظم و نثر، انواع ادبی و سبک ادبی.

بخش دوم، شامل هشت فصل است که عبارتند از هشت سبک شعری با چند نمونه از هر سبک (خراسانی، آذربایجانی، عراقی، واسوخت و وقوع، هندی، اردش، مشروطه، معاصر).

بخش سوم، شامل پنج فصل است که عبارتند از پنج سبک نثر (نثر (مرسل، مسجع، منشیانه، فنی، مصنوع)، همراه با چند متن به عنوان نمونه‌هایی از هر نوع نثر.

امید است که این کتاب بتواند مرجعی علمی برای آموزش فارسی و نیز دریچه‌ای رو به بی‌کران زبان و ادبیات فارسی برای استفاده علاقمندان باشد.

فهرست مطالب

۹	بخش اول: کلیات
۱۰	چیستی و ضرورت ادبیات
۱۳	پیشینه زبان فارسی
۱۵	نظم و نثر
۱۶	انواع ادبی
۱۷	سبک ادبی
۲۰	نکته ستوری
۲۰	نکته فن ادبی
۲۰	نکته قالب شعری
۲۰	نکته نگارشی
۲۱	بخش دوم: سبک‌های شعری فارسی و نمونه‌های آن
۲۲	سبک خراسانی
۲۴	رودکی
۲۵	فرخی سیستانی
۲۶	کسایی مروزی
۲۷	فردوسی
۳۰	منوچهری
۳۱	حکیم ناصر خسرو قبادیانی
۳۲	خیام
۳۴	مهرتی گنجوی
۳۵	نکته ستوری
۳۵	نکته فن ادبی
۳۵	نکته قالب شعری
۳۶	نکته نگارشی

۳۷	سبک آذربایجانی
۳۸	انوری
۴۰	خاقانی
۴۲	نظامی
۴۴	نکته دستوری
۴۴	نکته قالب شعری
۴۵	نکته نگارنده
۴۶	سبک عراقی
۴۷	سنایی
۴۹	عطار
۵۲	مولانا جلال الدین محمد باخی
۵۶	سعدی
۵۸	حافظ
۶۵	نکته دستوری
۶۵	نکته فن ادبی
۶۶	نکته قالب شعری
۶۶	نکته نگارشی
۶۷	مکتب واسوخت و وقوع
۶۸	لسانی شیرازی
۶۹	وحشی بافقی
۷۰	نکته دستوری
۷۰	نکته فن شعری
۷۰	نکته قالب شعری
۷۱	نکته نگارشی
۷۲	سبک هندی
۷۳	عرفی شیرازی

- طالب آملی ۷۴
- سلیم تهرانی ۷۵
- صائب تبریزی ۷۶
- بیدل دهلوی ۷۷
- نکته دستوری ۷۸
- نکته فن ادبی ۷۸
- نکته قالب شعری ۷۹
- نکته نگارشی ۷۹
- سبک باز شده ادبی ۸۰
- فتح علی خان صبا ۸۱
- قائمی ۸۲
- فروغی بسطامی ۸۳
- نکته دستوری ۸۴
- نکته فن ادبی ۸۴
- نکته قالب شعری ۸۴
- نکته نگارشی ۸۶
- سبک دوره مشروطه ۸۷
- سید اشرف الدین حسینی ۸۸
- عارف قزوینی ۸۹
- میرزاده عشقی ۹۱
- فرخی یزدی ۹۲
- ملک الشعرا بهار ۹۴
- پروین اعتصامی ۹۷
- نکته دستوری ۹۹
- نکته فن ادبی ۹۹
- نکته قالب شعری ۱۰۰

- ۱۰۰ نکته نگارشی
- ۱۰۱ سبک دوره معاصر
- ۱۰۲ رهی معیری
- ۱۰۳ شهریار
- ۱۰۴ نیما یوشیج
- ۱۰۷ مهدی اخوان ثالث
- ۱۰۹ احمد شام
- ۱۱۲ سهراب سپهری
- ۱۱۴ نادر نادرپور
- ۱۱۵ فروغ فرخزاد
- ۱۱۹ رضا براهنی
- ۱۲۰ نصرت رحمانی
- ۱۲۲ سیمین بهبهانی
- ۱۲۳ یدالله رویایی
- ۱۲۴ احمد رضا احمدی
- ۱۲۵ محمدرضا شفیعی کدکنی
- ۱۲۶ شمس لنگرودی
- ۱۲۷ نکته دستوری
- ۱۲۷ نکته فن ادبی
- ۱۲۷ نکته قالب شعری
- ۱۲۸ نکته نگارشی
- ۱۲۹ بخش سوم: سبک‌های نثر فارسی و نمونه‌های آن
- ۱۳۰ نثر مرسل (ساده)
- ۱۳۱ کیکاوس بن وشمگیر
- ۱۳۳ ناصر خسرو
- ۱۳۴ خواجه نظام الملک توسی

۱۳۵.....	محمد غزالی.....
۱۳۶.....	احمد غزالی.....
۱۳۷.....	عطار نیشابوری.....
۱۳۹.....	شمس تبریزی.....
۱۴۰.....	نجم دایه.....
۱۴۴.....	عبدالله مستوفی گرکانی.....
۱۴۶.....	محمدعلی جمالزاده.....
۱۴۷.....	صادق هاشمی.....
۱۵۰.....	صادق چورکی.....
۱۵۱.....	سیمین دانشور.....
۱۵۲.....	ابراهیم گلستان.....
۱۵۵.....	جلال آل احمد.....
۱۵۶.....	احمد محمود.....
۱۵۷.....	غلامحسین ساعدی.....
۱۵۸.....	هوشنگ گلشیری.....
۱۶۰.....	محمود دولت آبادی.....
۱۶۱.....	منیرو روانی پور.....
۱۶۲.....	عباس معروفی.....
۱۶۳.....	نکته دستوری.....
۱۶۳.....	نکته فن ادبی.....
۱۶۳.....	نکته قالب شعری.....
۱۶۳.....	نکته نگارشی.....
۱۶۴.....	نثر مسجع (موزون).....
۱۶۵.....	خواجه عبدالله انصاری.....
۱۶۶.....	محمد بن منور.....
۱۶۷.....	سعدی.....

۱۶۹.....	قائم مقام فراهانی
۱۷۰.....	نکته دستوری
۱۷۰.....	نکته فن ادبی
۱۷۰.....	نکته قالب شعری
۱۷۰.....	نکته نگارشی
۱۷۱.....	نثر منشیانه
۱۷۲.....	ابوالفضل بهقی
۱۸۰.....	نصرا اللہ منش
۱۸۲.....	نکته دستوری
۱۸۲.....	نکته فن ادبی
۱۸۲.....	نکته قالب شعری
۱۸۲.....	نکته نگارشی
۱۸۳.....	نثر فنی
۱۸۴.....	سعدالدین وراوینی
۱۸۵.....	نکته دستوری
۱۸۵.....	نکته فن ادبی
۱۸۵.....	نکته قالب شعری
۱۸۵.....	نکته نگارشی
۱۸۶.....	نثر متکلف (مصنوع)
۱۸۷.....	عظاملک جوینی
۱۸۸.....	میرزا مهدی استرآبادی
۱۸۹.....	نکته دستوری
۱۸۹.....	نکته فن ادبی
۱۸۹.....	نکته قالب شعری
۱۸۹.....	نکته نگارشی
۱۹۱.....	منابع